

VOORSTEL AB

DATUM DB VERGADERING : 15 januari 2019

DATUM AB VERGADERING : 29 januari 2019

PORTEFEUILLEHOUDER : F.K.L. Spijkervet

REGISTRATIENUMMER : Z/18/020152-102845

OPSTELLER : Melanie Kuiper, telefoonnummer +31882331661

CATEGORIE: Hamerstuk

 uw waterschap

ONDERWERP

Strategie slibeindverwerking

VOORSTEL

Instemmen met strategie slibeindverwerking:

1. Starten aanbestedingsprocedure voor middellange termijn, met een vast blok van 5 jaar en 5 jaar optioneel, afhankelijk van aangeboden tarief gunnen;
2. Gelijktijdig met omringende waterschappen gezamenlijk opties verkennen om te komen tot meer capaciteit voor slibeindverwerking;
3. In afstemming met STOWA en alle Nederlandse waterschappen voor de lange termijn inzetten op innovatie om nog duurzamere slibketens ontwikkelen.

SAMENVATTING

De huidige contracten voor de verwerking van ons zuiverings-slib lopen af in 2020 en 2022. Krapte in de markt van slibeindverwerking leidt de komende jaren zeer waarschijnlijk tot hogere tarieven. De huidige methodes van slibeindverwerking zijn compromissen op duurzaamheid: sommige scoren beter op terugwinning van grondstoffen (fosfaat, organisch materiaal) en andere op winning van energie (klimaat, CO₂). Dit in combinatie met de krapte in de markt maakt dat het advies is om te gunnen op fictieve laagste prijs (hiermee kun je, afhankelijk van gekozen aanbestedingsprocedure, gunnen op EMVI of laagste prijs).

Indien de prijs voor de middellange termijn (5 jaar vast en 5 jaar optioneel) gunstig is, dan is het advies om hiervoor te kiezen. Mocht dit niet het geval zijn dan is het advies om alleen voor het vaste blok (5 jaar) te gunnen en vol in te zetten op het ontwikkelen van extra verwerkingscapaciteit in Nederland, bij voorkeur met andere waterschappen. Voor de lange termijn is het advies om gezamenlijk met STOWA en de andere waterschappen in te zetten op innovatie om nieuwe, nog duurzamere slibketens te ontwikkelen.

BESTUURLIJKE AANDACHTSPUNTEN

De voorgestelde strategie is in lijn met de strategie van onze rechtsvoorgangers en omringende waterschappen¹. Wel zal, in tegenstelling tot de vorige aanbesteding bij de rechtsvoorganger Waterschap Groot Salland, de aanbesteding niet in gezamenlijkheid met Waterschap Zuiderzeeland plaatsvinden, vanwege het niet synchroon lopen van de huidige contractduur. Deze strategie is in lijn met de rapportage en het advies die recent door de CWE zijn overgenomen. Tevens past deze strategie binnen de kaders van DuurzaamDOEN en is ze geen belemmering bij de uitvoering van de maatregelen voor de slibgisting Echten, ongeacht welke maatregelen uitgevoerd gaan worden. De voorgestelde strategie is nader toegelicht in de AB Deltabijeenkomst op 22 januari 2019.

---

¹ Met uitzondering van waterschap Vechtstromen. Dit waterschap heeft een aantal jaren geleden ervoor gekozen om aandeelhouder te worden van een slibeindverwerker.

OMGEVING EN PARTNERS

Afstemming met waterschappen vindt plaats op landelijk niveau via de Commissie Waterketen en Emissies van de Unie van Waterschappen en de Vereniging van Zuiveringsbeheerders (VvZb). Daarnaast kennen de waterschappen in Noord- en Oost-Nederland een slibplatform, waarin gezamenlijk strategische verkenningen worden gedaan en kennis en ervaringen worden gedeeld ten aanzien van onder meer aanbestedingen. Kennis- & onderzoeksinstellingen (o.a. STOWA) en marktpartijen delen ontwikkelingen tijdens (open) landelijke bijeenkomsten.

FINANCIËN

In de meerjarenraming is uitgegaan van het huidige kostenniveau. Tot de aanbesteding is onzeker wat de tarieven worden. Een stijging van de tarieven kan leiden tot een aanzienlijke stijging van de zuiveringsheffing.

RISICO'S

Financieel:

De uitkomsten van de aanbesteding zijn onzeker. Dit kan leiden tot een aanzienlijke stijging van de zuiveringsheffing. Het opnemen van een vast en optioneel blok van 5 jaar in de aanbestedingsprocedure geeft de mogelijkheid om het meest gunstige tarief te kiezen en geeft ruimte om in te zetten op realiseren van extra verwerkingscapaciteit in Nederland.

Bestuurlijk:

Het is niet zeker of andere waterschappen bereid zijn om gezamenlijk extra verwerkingscapaciteit te realiseren. Alternatief is om die zelf te ontwikkelen (al dan niet met marktpartijen). Realiseren van extra verwerkingscapaciteit betreft investeren in complexe verwerkingsinstallaties met risico's ten aanzien van onder meer techniek en omgeving (zoals geuroverlast).

Continuïteit:

Bij recente aanbestedingen bij de ons omringende waterschappen waren er slechts 1 of 2 verwerkers die mee hebben gedaan in de aanbesteding. Een risico is dat er geen geschikte afnemer inschrijft. Door een goed relatiebeheer met mogelijke afnemers en een eenvoudig aanbestedingstraject proberen we dit risico te minimaliseren.

TOELICHTING

Bij de zuivering van ons afvalwater ontstaat zuiveringsslib. Dit zuiveringsslib wordt vergist en vervolgens ontwaterd. Het ontwaterde slib wordt conform ons huidige contract met GMB gecomposteerd (ook wel biologisch drogen genoemd) en vervolgens grotendeels afgezet naar energiecentrales (verbranding levert energie op). Onze huidige contracten voor slibeindverwerking lopen binnenkort af, voor het noordelijk deel van ons waterschap op 31 december 2020 en voor het zuidelijk deel op 31 maart 2022. Deze contracten zijn niet meer te verlengen.

De huidige slibmarkt staat onder druk, dit blijkt onder meer uit stijgende tarieven voor slibeindverwerking. Tevens is er zelfs, vanwege het tekort aan slibeindverwerkingscapaciteit, zowel in 2017 als in 2018 slib gestort. De verwachting is dat ook de komende jaren niet voldoende verwerkingscapaciteit in Nederland beschikbaar zal zijn (o.a. door toenemende vraag vanuit Duitsland).

De slibeindverwerking kan bijdragen aan het behalen van doelen met betrekking tot de energietransitie en Nederland circulair in 2050. De huidige methodes van slibeindverwerking zijn compromissen op duurzaamheid; de ene scoort beter op terugwinning van grondstoffen (fosfaat, organische stof), de ander scoort beter op winning van energie (klimaat, CO₂). Vandaar dat alle huidige slibketens bijdragen aan de doelen om te verduurzamen. Dit in combinatie met de krapte op de markt maakt dat het advies is om te gunnen op fictieve laagste prijs (hiermee kun je, afhankelijk van gekozen aanbestedingsprocedure, gunnen op EMVI of laagste prijs). Indien de prijs voor de middellange termijn (5 jaar vast en 5 jaar optioneel) gunstig is, dan is het advies om hiervoor te kiezen (vanwege continuïteit). Mocht dit niet het geval zijn dan is het advies om alleen voor het vaste blok (5 jaar) te gunnen en vol in te zetten op het ontwikkelen van extra verwerkingscapaciteit in Nederland, bij voorkeur met andere waterschappen. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan drogen van

ontwaterd slib met restwarmte. Voor de lange termijn is het advies om gezamenlijk met STOWA en de andere waterschappen in te zetten op innovatie om nieuwe, nog duurzamere slibketens te ontwikkelen.

Het dagelijks bestuur van het Waterschap Drents Overijsselse Delta

de secretaris,
ir. E. de Kruijk

de dijkgraaf,
ir. H.H.G. Dijk